

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ
IRKÇILIK VE AYRIMCILIĞA KARŞI KOMİSYON
AYLIK BÜLTEN
Ocak 2024

Komisyonumuz aylık bültenlerimizle, bir önceki ayda medyada öne çıkan ırkçılık ve ayrımcılık örneklerini basın ve kamuoyu ile paylaşmayı, bu şekilde ırkçılık ve ayrımcılık konusunda bir farkındalık yaratmayı ve duyarlılığı artırmayı amaçlıyor.

Bizler, ırkçılığın sadece bir ideoloji değil, aynı zamanda toplumsal, ekonomik, siyasi, kültürel ve psikolojik alanların bütününe yansıyan bir toplumsal rejim olduğunu düşünüyoruz. Yaşadığımız coğrafyada Türk ve Sünni üstünlükçü pratikler her gün ortaya çıkıyor ve diğer etnik, dinsel grupları aşağılayan ırkçı söylemler her gün dolaşıma sokuluyor. Bu ırkçı pratikler ve söylemler sadece gündelik yaşamda değil kurumsal alanda da sürekli olarak ortaya çıkıyor. Kurumsal ırkçılık özellikle polis uygulamalarında, polis zulmünde, yargı alanında, mahkemelerde, genel olarak ceza sisteminde, ceza evlerinde, askeri alanda ve gündelik yaşamda yoğun olarak devam ediyor.

Hazırladığımız bu aylık bülten medyaya yansıyan bazı olayları kapsamakta. Bültenin yaşanan bütün olayları kapsama iddiası bulunmuyor. Bültenimizi, ırkçı pratikler ve söylemlerin burada yer alan haberlerden çok daha fazlası olduğunun farkındalığı ile hazırladığımız giriş kısmında belirtmemiz gerektiğini düşünüyoruz.

1 Ocak

Alanya Mevlüt Çavuşoğlu Spor Lisesi'nde okuyan iki depremzede kız kardeş, beraber uydukları için "eşcinsel" denilerek yurttan atıldı.

Hatay'da depreme yakalanan ve 4,5 saat boyunca göçük altında kalan 16 yaşındaki sporcu tek yumurta ikizi depremzede kız kardeşler, okula devam edebilmek için kayıtlarını Alanya Mevlüt Çavuşoğlu Spor Lisesi'ne aldirdi.

Babalarının aktardıklarına göre, aynı okulun yurdunda konaklamaya başlayan kardeşlerden biri, göçük altında kalmanın korkusuyla kardeşiyle aynı yatakta uyumaya başladı. Ancak bu durum, yurt yönetimine şikayet edildi ve iddiaya göre, yurttan sorumlu öğretmen çocukların durumunu analiz etmek yerine "siz eşcinselsiniz" dedi.

Daha sonra Yurt Müdür Yardımcısı Ş.Y., çocukların babasını arayarak "Kızların eşcinsel, gel kayıtlarını al. Okulda ve yurttan kızları istemiyoruz" ifadelerini kullandı. Yurt yönetimi öğrencileri hiçbir gerekçe göstermeden yurttan attı.

4 Ocak

Koç Üniversitesi'nde bir öğrenciye Kürt ve Alevi olduğu için işkence

Koç Üniversitesi yurdunda bir öğrenciye, Kürt ve Alevi olduğu gerekçesiyle işkence yapıldı, kemerle dövüldü, yüzüne ütü tutuldu.

TÜBİTAK birincilik ödülü sahibi üniversiteli F. B., 2 öğrenci ile kaldığı özel üniversite yurdunda dehşeti yaşadı. F. B.'nin, kendileri ile kaldığı odadan ayrılmasını isteyen Hasan Ege K., bu kişiyi önce kemerle dövdü. Kızgın ütüyü F. B.'nin yüzüne yapıştırmaya çalışan Hasan Ege K.'nin yönlendirmesi ile Arda D. de oda arkadaşlarının yüzünü ve karnını kesici aletle kesti. Savcılık soruşturma dosyasına, 5 ayrı ses kaydının çözümü girdi.

Ses kayıtlarına göre kendisini odadan atmaya çalışan Hasan Ege K., F. B.'nin etnik kimliği için "Alt ırksınız. İtlaf edilmeniz lazım. Köle olduğunuzu kabullenmelisiniz. İtaat etmek zorundasınız. Seni bu odada istemiyoruz. Buradan gitmezsen seni öldürürüz " ifadelerini kullanıyor.

https://twitter.com/yakinplann/status/1742868980983812553?t=KQfBpwrKX_mgogJDEOWmZw&s=08

5 Ocak

Kürt işçi Levent Güner, Etimesgut'ta "Kürt müsün" diye soran grubun saldırısına uğradı

Ankara Etimesgut ilçesinde bulunan şeker fabrikasında çalışan Kürt işçiler, ırkçı saldırıya uğradı. Saldırıya uğrayan işçilerden Levent Güner, yaşadıklarını anlattı. Güner, 2 Ocak gece saatlerinde çalışmak üzere fabrika meydanından iş yerine doğru yürürken, karşıdan gelen kişiye çarpmamak için uyarıda bulunduğunu ancak bu kişinin kendisine tepki gösterdiğini belirtti.

Tartışmanın büyümesi üzerine olay yerine 3 kişinin daha geldiğini ve bu kişilerin kendisine nereli olduğunu sorduğunu anlatan Güner, Agırılı olduğunu söylediğini ve sonrasında "Kürt müsün?" sorusu sorulduğunu aktardı. Güner, soruya yanıt verdikten sonra yaklaşık 10 kişinin saldırısına uğradığını ifade etti. Güner, olay yerine gelen arkadaşlarının yardımıyla saldırganların elinden kurtulduğunu kaydetti.

Güner, olayın ardından Türkşeker Ankara Şeker Fabrikası'nda çalışan 8 Kürt işçinin işten çıkarıldığını belirtti. Saldırının yaşandığı yerde kameraların olduğunu söyleyen Güner, "Orada ismini bilmediğim ve bir sendikanın başkanı 'Kürt bunlar, vurun. Kürtleri burada çalıştırmayacaksınız' diyordu" şeklinde konuştu.

Güner, saldırıya ilişkin aldığı darp raporuna polislerin rapora el koyduğunu ve kendisine vermediğini söyleyerek, "Onlar da darp raporu aldı. Dayağı yiyen ben güya hasar alan onlar" sözleriyle yaşananlara tepki gösterdi. Saldırıya uğrayan diğer işçilerin de polisin tutumu nedeniyle ifade vermediklerini aktardı. İşçiler, el konulan darp raporu için tekrar emniyete gittiklerini, ancak polislerin "Raporu kaybettik, hastaneye gidin" yanıtı verdiğini kaydetti.

<https://yeniyasamgazetesi5.com/kurt-musun-diye-soran-irkci-grubun-saldirisina-ugradi/>

10 Ocak

25 kişilik 'ülkücü' grup puşi takan bir öğrenciye saldırdı

Iğdır Üniversitesi Karaağaç kampüsünde puşi taktığı için bir erkek öğrenci, kendilerini Iğdır Ülkü Ocakları üyeleri olarak tanıtan 25 kişilik bir grup tarafından darp edildi.

Iğdır Üniversitesi Karaağaç kampüsünde puşi taktığı için Amedli bir erkek öğrenci, kendilerini Iğdır Ülkü Ocakları üyeleri olarak tanıtan 25 kişilik bir grup tarafından kampüsün yanında bulunan parkta darp edildi. Darp edilen öğrencinin, daha önce de aynı kişilerin sözlü ve fiziksel şiddetine maruz kaldığı belirtildi. Darp edilen öğrencinin yaşananları bildirmesine rağmen üniversite rektörlüğünün kayıtsız kaldığı ifade edildi.

<https://mezopotamyaajansi.net/tum-haberler/content/view/229574>

12 Ocak

13 yaşındaki Kürt çocuk ırkçılığa maruz bırakıldı, okulda gözaltına alındı, yurtdışı yasağı verildi

İstanbul'da ortaokula giden 13 yaşındaki bir Kürt çocuğa önce sınıf arkadaşları, sonra ailesi, ardından okul yönetimi tarafından sistematik bir şekilde ayrımcılığa maruz bırakıldı. İddiaya göre, sınıf arkadaşı tarafından "Sen Kürtsün, teröristsin, PKK'lısın" denilerek aylarca ırkçılığa maruz bırakıldı.

İrkçi saldırıda bulunan çocuklar daha sonra resmi törenlerde camlara süslemek için asılan Türk bayrağını işaret ederek, "Bu bizim bayrağımız sizin değil" diyerek yeniden ırkçı uygulamalarda bulunuyor. Yaşadığı ırkçılık sebebiyle sinirlenen çocuk camdaki bayrağı çekerek yırtıyor.

Bunun üzerine ırkçı söylemlerde bulunulan çocuk, okul yönetiminin aldığı kararla okuldan uzaklaştırılıyor. Ancak çocuğun velisi okula gelerek ırkçılığa maruz bırakılan çocuğu şikayet ediyor. Bunun üzerine okula gelen polisler ayrımcılığa uğrayan çocuğu gözaltına alıp çocuk şubeye götürüyor.

Yaşanan bu durum sonrası ırkçılığa uğrayan çocuk savcılığa çıkarılıyor. Savcı çocuğa "Sen Türk değil misin?", "Bu ülkenin suyunu içiyorsun", "Bedavaya yaşıyorsunuz daha ne istiyorsun?" gibi ırkçı sorular yöneltiyor. Savcılık sorgusunun ardından 13 yaşındaki çocuğa "yurtdışına çıkış yasağı ve adli yerlere başvurma" cezası verilerek serbest bırakılıyor.

<https://yeniyasamgazetesi5.com/13-yasindaki-cocuk-irkciliga-maruz-birakildi-okulda-gozaltina-alindi-yurtdisi-yasagi-verildi/>

Antep'te 15 yaşındaki Suriyeli çocuğa işkence ve cinsel istismar

Antep'te oyun oynadıkları sırada arkadaşını yere düşürdüğü iddia edilen 15 yaşındaki Suriyeli A.Z., arkadaşının babası H.Ö ve amcası M.F.K tarafından öldüresiye dövüldü, cinsel istismara uğradı, ölüme terk edildi. Olay 9 Ocak 2024 günü Şahinbey ilçesine bağlı Cumhuriyet Mahallesinde yaşandı.

Mezopotamya Ajansı'nın aktardığı bilgilere göre, uğradığı saldırı sonucu ağır yaralanan A.Z., çevredeki yurttaşlar tarafından fark edildi. A.Z., olay yerine gelen sağlık ekiplerince yapılan ilk müdahalenin ardından hastaneye kaldırılırken, ailenin şikayeti üzerine saldırganlar H.Ö. ve M.F.K. gözaltına alındı.

Emniyetteki işlemlerinin ardından adliyeye çıkarılan bu kişiler tutuklanarak cezaevine götürüldü.

<https://www.evrensel.net/haber/507988/antepte-15-yasindaki-suriyeli-cocuga-iskence-ve-cinsel-istismar>

24 Ocak

Yeni Şafak: “Yahudilerin kan donduran geleneği ABD’ye kabusu mu yaşatacak?”

Yeni Şafak gazetesi Yahudilerle ilgili yüzlerce yıllık “iğneli fıçı” gibi komplo teorilerini gerçekmiş gibi haber yaptı.

Avlaremos haberle ilgili “Yahudilere ‘sapkın’ denen içerikte, yüzlerce yıldır birçok Yahudi’nin hayatına mal olan komplo teorilerini tekrardan gündeme getirmekten çekinmeyen Yeni Şafak, ‘Yahudilerin buldukları ülkelerden sürülmelerinin nedenlerinden birisi de bu sapık adettir.’ diyerek de nefret söylemlerinin ve ırkçı ayrımcı suçların işlenmesi için motivasyon sağlamakta. Öne sürdüğü iddiaları, tabii ki kanıtlamak gibi bir derde düşmeden paylaşan Yeni Şafak’ın toplumun bir kesimine olan nefreti, aslında suç işleyerek, nasıl pekiştirdiğini içeriğe gelen yorumlardan da görmek mümkün” yorumunu yaptı.

<https://www.avlaremos.com/2024/01/24/yeni-safakin-eski-komplo-teorisinden-urettigi-yeni-nefret-soylemi/>

BATMANLI TİYATRO GRUBUNUN OYUNUNA KAYMAKAMLIKTAN ENGEL

Ağrı'nın Patnos ilçesinde oynanmak istenen, Batman'da bulunan Şano Ar Tiyatrosu'nun Kürtçe Qral û Travis oyunu, Patnos kaymakamlığı tarafından yasaklandı. Yasak kararını komik olarak değerlendiren oyunun yönetmeni Yakup Selimoğlu, Kürt dili, kültürü ve sanatının gelişimi için üretmeye devam edeceklerini söyledi. Oyuncu Deniz Özer ise, söz konusu oyunun daha önce birçok dilde oynandığını ancak yasaklanmadığını hatırlatarak, oyunun Kürtçe oynanması nedeniyle engellendiğine işaret etti.

<https://twitter.com/gztburada/status/1750147403691298849>

26 Ocak

İHD LGBTİ+ Hakları Komisyonu'ndan Yeniden Refah Partisi'nin nefret videosu için suç duyurusu

İHD LGBTİ+ Hakları Komisyonu, 24 Ocak 2024 günü Yeniden Refah Partisi resmi X hesabından, ayrımcılık yasağını ihlal ederek yayınlanan "Ahlak Yoksa LGBT Vardır" başlıklı nefret videosu için Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulundu.

Suç duyurusunda, “Yeniden Refah Partisi tarafından yayınlanan ve sosyal medyada dolaşıma sokulan film açık ve yakın bir tehlike oluşturmaktadır. Ayrımcılık yasağını ihlal eder niteliktedir. Gerek Türk Ceza

Kanunu'nun 122. maddesi, gerekse Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 14. maddesini ihlal eder niteliktedir," denildi.

<https://twitter.com/ihdlgbti/status/1750846999656624489?t=eYPWt2zsS2eXrcT6oPM8yQ&s=03>

İzmir'de Kürtçe müzik dinleyen yurttışa bekçi şiddeti

Aliağa ilçesinde Kürtçe müzik dinleyen Ferhat Çelik'e şiddet uygulayan bekçiler, Çelik'in işyeri sahibini tehdit ederek, işten çıkarılmasına neden oldu.

Çelik, evine gitmek için yürüdüğü İZBAN durağında bekçilerin kendisine keyfi bir şekilde GBT uygulaması yaparak durdurduğunu söyledi. Yolda Kürtçe şarkı dinlediğini söyleyen Çelik, "Dinlediğim şarkı Şivan Perver'in 'Biji Kurdistan' şarkısıydı. Bekçiler bana, 'Niye bu müziği dinliyorsun' diyerek azarladılar. Ben de müzik dinlemek suç değil ve Kürtçe müziğe karşı herhangi bir yasağın olmadığını söyledim. Bekçiler bana, 'Sen bu ülkede böyle müzik dinleyemezsin' dediler. Ben de bu ülkede insanların İngilizce, Fransızca, Arapça şarkıları dinlediği gibi Kürtçe de dinleyebileceğini söyledim. Bunun üzerine 4 bekçi beni İZBAN'ın bir odasına kapatıp orada darp etti. Darp ettikten sonra da Aliağa Devlet Hastanesi'ne ters kelepçe takarak götürdüler. Bekçi ve hastane polisi benimle beraber muayene odasına girdi. Buna tepki gösterdiğim için orada tekrar bana ters kelepçe takıp yere yatırdılar ve ekip arabasına koyup karakola götürdüler."

Aliağa Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldüğünü belirten Çelik, "Orada bana yazılı bir kağıt getirdiler. İmzalamamı istediler ama ben imzalamadım. Aliağa Emniyet Müdürlüğü'nün gece amiri ve bekçiler gelip sözlü olarak, bu kağıdı imzalamam gerektiğini, aksi halde buradan çıkamayacağımı söyledi. Ancak ben yine de imzalamadım. Beni gece 3:00'de serbest bıraktılar. Ertesi gün işyerine gittiğimde bekçiler iş yeri sahibine, 'Ferhat Çelik teröristtir. Burada çalışamaz eğer çalıştırırsanız sizinle uğraşırız. Elimizden gelen her şeyi yapar sizi burada barındırmayız' demiş. Bunun üzerine iş yeri sahibi beni işten çıkardı ve ben bu haksız duruma maruz kaldım" dedi.

<https://mezopotamyaajansi.net/tum-haberler/content/view/231117>

28 Ocak

İstanbul, Sarıyer Büyükdere'deki Santa Maria Kilisesi'ne pazar ayini sırasında yapılan silahlı saldırıda bir kişi hayatını kaybetti.

Pazar günü düzenlenen ayin sırasında kilisede bulunanların üzerine ateş açıldığı bildirildi. T24'ün aldığı bilgiye göre, kar maskeli iki saldırgan, ayin sırasında kiliseye girerek ateş açtı. Kilisede bulunanlar saldırı sırasında korunmak için kendilerini yerlere attılar. Saldırı sırasında başından vurulan bir kişi hayatını kaybetti. Saldırganların kaçtığı, saldırı sırasında yaralananların olduğu belirtildi.

Başsavcılık, soruşturma kapsamında saldırıya ilişkin yayın yasağı getirilmesini talep etti. Talebi değerlendiren İstanbul Sulh Ceza Hakimliği, olayla ilgili görsel ve işitsel tüm haber ve sosyal paylaşım sitelerine yönelik yayın yasağı konulmasına karar verdi.

<https://t24.com.tr/haber/sariyer-deki-santa-maria-kilisesi-ne-pazar-ayini-gununde-silahlı-saldiri-bir-kisi-hayatini-kaybetti,1149202>

İyi Parti grup toplantısında Akşener'den mülteci düşmanı sözler

Sığınmacılarla ilgili kendi partisine ait belediyelerdeki tutumunu açıklayan Akşener şöyle konuştu: "Kazandığımız il ve ilçelerde kaçak ve sığınmacı ekonomisine asla geçit vermeyeceğiz. Sığınmacılar tarafından yönetilen müesseselerde sıkı denetim uygulayacağız. Hizmet alımlarında tedarikçi şirketlerde yerel ve milli olması gibi özellikleri mutlaka arayacağız. Sözleşme yapıldıktan sonra bunları değiştirenlerin sözleşmesini feshedeceğiz. Yabancı uyruklu hiçbir kişinin kurumlarımızda çalışmasına izin vermeyeceğiz. İyi Partinin çalıştığı tüm belediyelerde sığınmacı sayısını azaltacağız."

<https://t24.com.tr/haber/aksener-iyi-parti-grup-toplantısında-konusuyor,1149661>